

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/54/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213200743
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4213200743.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. T., nar. XX. XX. XXXX, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce soc. vecí a rodiny Komárno, dieťa rodičov: C. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., T. XX, zast. JUDr. Andreou Koczkás, advokátkou so sídlom Komárno, Elektrárenská 3 a M. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. Q., V. R. zast. JUDr. Vlastou Suchanovou, advokátkou so sídlom Nové Zámky, Podzámska 32, o návrhu na zmenu úpravy styku, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 24. septembra 2014 č. k. 12P/24/2013-260, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **m e n í** takto:

Súd upravuje styk otca s maloletou M. T., nar. XX. XX. XXXX tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým dieťaťom každý páry týždeň od piatku od 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a každý nepáry týždeň v stredu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a to v období do 31. 08. 2015.

Počnúc od 01. 09. 2015 je otec oprávnený stýkať sa s maloletým dieťaťom každý páry týždeň od piatku od 15.30 hod. do nedele do 17.00 hod. a každý nepáry týždeň od stredy od 15.30 hod. do štvrtku do 09.00 hod.

Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým dieťaťom v čase letných prázdnin každého roka tretí júlový týždeň od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a tretí augustový týždeň od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a v čase vianočných sviatkov každého roka od 25. 12. od 12.00 hod. do 26. 12. do 18.00 hod.

Matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a odovzdať včas otcovi v mieste bydliska maloletého dieťaťa a otec je povinný dieťa riadne a včas vrátiť na tom istom mieste matke.

Matka je povinná informovať otca pravidelne vždy k poslednému dňu každého mesiaca v kalendárnom roku o zdravotnom stave maloletého dieťaťa, o jeho aktivitách a priebežne mu podávať správy o aktuálnych mimoriadnych podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 12P/297/2012-32 zo dňa 11. 12. 2012 v časti o úprave styku otca s maloletým dieťaťom.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa upravil styk otca s maloletým dieťaťom M. T., nar. XX. XX. XXXX a to tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým dieťaťom každý párný týždeň od piatku od 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a každý nepárny týždeň v stredu od 9.00 hod. do 18.00 hod. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým dieťaťom v čase letných prázdnin každého roka, celý tretí júlový týždeň od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a celý tretí augustový týždeň od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a v čase vianočných sviatkov od 25. 12. každého roka od 12.00 hod. do 26. 12. do 18.00 hod. Matke uložil povinnosť dieťa riadne pripraviť a odovzdať včas otcovi v mieste bydliska maloletého dieťaťa a otcovi povinnosť dieťa riadne a včas vrátiť na tom istom mieste matke. Ďalším výrokom určil, že matka maloletého dieťaťa je povinná informovať otca pravidelne vždy k poslednému dňu každého mesiaca v kalendárnom roku o zdravotnom stave maloletého dieťaťa, o jeho aktivitách a priebežne mu podávať správy o aktuálnych mimoriadnych podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa. Týmto súd zmenil rozsudok Okresného súdu Komárno 12P 297/2012-32 zo dňa 11. 12. 2012 v časti o úprave styku otca s maloletým dieťaťom. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 25 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a § 24 ods. 4 Zákona o rodine a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh matky na zmenu styku otca s maloletým dieťaťom je dôvodný, i keď od poslednej úpravy styku otca s dieťaťom až po podanie nového návrhu uplynulo len niekoľko mesiacov. Súd bol toho názoru, že k podstatnej zmene pomerov došlo v správaní sa maloletého dieťaťa po realizovaní styku otca s dieťaťom, ktoré sa správa v zmysle vyjadrenia matky nepokojne. Okrem toho je však ešte významnejšou skutočnosťou konfliktnosť vzťahov medzi rodičmi, čo nepochybne má vplyv aj na správanie sa dieťaťa, ktoré i v nízkom veku je veľmi vnímavé na pocity a nálady rodičov. V čase rozhodovania o styku otca s maloletým dieťaťom v konaní vedenom pod sp. zn. 12P/297/2012 bolo maloleté dieťa 4-mesačné. Rodičia, už v tom čase praktizovali styk otca s dieťaťom aj s nočným prespávaním. V konaní sa dohodli o tom, že styk s prespávaním bude prebiehať každý týždeň dvakrát. Už v januári 2013 si matka podala návrh na zmenu úpravy styku z dôvodu, že sa stanovený styk neosvedčil a vzhľadom na útlý vek dieťaťa je nevyhovujúci a maloletá je nekludná, často plače a je podráždená. Súd pri rozhodovaní v prvom rade vychádzal zo skutočnosti, že maloleté dieťa sa doposiaľ pravidelne stýkalo s otcom v prostredí, v ktorom otec žije, a teda, ktoré mu je v súčasnej dobe známe. Súd pri rozhodovaní prihliadol na vek dieťaťa, ktoré je v súčasnej dobe dvojročné a v čase podania návrhu bolo päťmesačné. Nepochybne aktívnejšie vníma dianie okolo seba, ako aj prostredie, v ktorom sa nachádza. V priebehu konania bolo nariadené znalecké dokazovanie, ktoré sa predovšetkým týkalo charakteristiky rodičov dieťaťa a ich vzájomných vzťahov, pričom maloleté dieťa vyšetrené nebolo, vzhľadom na vek a v zmysle vyjadrenia znalkyne takéto vyšetrenie je možné vykonať len po dovŕšení štvrtého roku veku dieťaťa, nakoľko dieťa nie je objektívne vyšetriteľné a neexistujú psychodiagnostické techniky. Z uvedeného dôvodu súd zamietol návrh na doplnenie kontrolného znaleckého dokazovania. Zo znaleckého posudku, ako aj z vyjadrenia znalkyne vyplynulo, že znalkyňa odporúča styk otca s mal. dieťaťom každý druhý týždeň od soboty do nedele. Dôraz kladie znalkyňa hlavne na prespávanie. Časovú intenzitu stretávania sa otca s dieťaťom nepovažuje za problém, ale je potrebné rešpektovať režim dieťaťa, aby nebolo časté prespávanie a striedanie prostredí a aby sa dieťa väčšinu roka budilo vedľa matky. Okrem toho však prihliadol aj na konfliktnosť vo vzťahu rodičov. Táto skutočnosť tiež významne ovplyvňuje rozhodnutie súdu, nakoľko napätie medzi rodičmi sa pri každom jednom stretnutí prenáša aj na maloleté dieťa. Preto je potrebné eliminovať kontakty medzi rodičmi a konfliktné situácie. Znalkyňa predpokladá, že aktuálne správanie sa dieťaťa (neklud, agresivita...) je dôsledok častého striedania prostredia s prespávaním u otca a aj deti, ktoré navštevujú jasle, považuje za psychicky menej odolnejšie. Každé dieťa je individualitou a aj individuálne prijíma zmeny vo svojom živote. Záujem otca o dieťa a budovanie si pevného citového vzťahu nemožno považovať za negatívum, naopak, je to nepochybne v záujme dieťaťa. Len osobným kontaktom sa môže rodič aktívne podieľať na výchovnom pôsobení na dieťa. Otec v prípade maloletej M. nie je cudzím človekom a ani prostredie u otca pre dieťa nie je cudzie. S prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti súd upravil styk otca s dieťaťom tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým dieťaťom každý párný týždeň od piatku od 9.00 hod do nedele do 17.00 hod. a každý nepárny týždeň v stredu od 9.00 hod. do 18.00 hod. Takto upravený bežný styk je v záujme maloletého dieťaťa, nakoľko súd s prihliadnutím na znalecký posudok určil možnosť prespávania dieťaťa u otca raz za dva týždne na dve noci. Doposiaľ s prespávaním dieťaťa u otca žiadne problémy neboli. Pri takto určenom styku sa rodičia pri odovzdávaní dieťaťa stretnú menej krát, teda je predpoklad,

že medzi rodičmi sa eliminujú konfliktné situácie. Súd tiež rešpektoval aj vzdialenosť medzi bydliskami rodičov. Významnou skutočnosťou totiž je, že otec v záujme stretnutia sa s maloletým dieťaťom musí prekonať vzdialenosť 70 km. Súd poukázal na to, že bez úpravy styku otca s maloletým dieťaťom by sa dieťa počas jedného roka budilo vedľa matky 365 dní. V zmysle ostatnej úpravy styku otca s mal. dieťaťom sa dieťa prebúdzalo vedľa otca 96-krát a vedľa matky 269-krát, podľa vyššie upraveného styku sa dieťa bude budiť vedľa otca 48-krát a vedľa matky 317-krát. Z toho vyplýva, že je splnená aj podmienka, ktorú znalkyňa považovala za najpodstatnejšiu a to, aby sa väčšinu roka dieťa budilo vedľa svojej matky. V nepárnom týždni nebol určený čas stretnutia s prespaním u otca, ale otec je oprávnený byť so svojim dieťaťom celý deň v stredu. I keď znalkyňa neodporúčala upraviť styk otca s dieťaťom počas prázdnin, súd sa s jej názorom nestotožnil a styk upravil v čase letných prázdnin tak, že otec bude oprávnený stykať sa dieťaťom celý tretí júlový týždeň od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a celý tretí augustový týždeň od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Súd vychádzal z toho, že maloletá M. bude už v tom čase trojročná, kontakt s otcom bude pre ňu prirodzeným, a preto zotrvanie v jeho starostlivosti jeden týždeň bez prítomnosti matky nebude na ujmu dieťaťa. V čase vianočných sviatkov súd upravil styk otca s mal. dieťaťom od 25.12. každého roka od 9.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod., takto dieťa bude súčasťou rodiny matky aj otca počas každých Vianoc v rovnakom pomere. Upravený styk sa javí súdu primeraný veku a potrebám dieťaťa a zohľadňuje aj prípadné nedostatky pri doterajšej realizácii styku, korešponduje so záujmom maloletého dieťaťa a vytvára podmienky na rozvoj väzieb s obidvoma rodičmi. Právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom vyplýva najmä z čl. 7 Dohovoru o právach dieťaťa. Rodič, ktorému nebolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti, má právo na pravidelné informovanie sa o mal. dieťati. Tohto práva sa môže domáhať aj návrhom na súde, keďže zo strany rodiča, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, z tohto práva vyplýva povinnosť pravidelne informovať druhého rodiča o maloletom dieťati. Súd preto mohol rodičovi, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, uložiť povinnosť, aby v určených pravidelných lehotách podával druhému rodičovi informácie o zdravotnom stave maloletého, o jeho aktivitách a iných závažných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonom stanovenej lehote matka odvolanie, odôvodniac ho tým, že rozhodnutím súdu v danej veci bola porušená základná zásada ustanovená v § 3 OSP, podľa ktorej občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené. Súd v danom konaní túto základnú zásadu konania pred súdom porušil tým, že ustálenie skutkového stavu a právneho názoru a stanoviska súdu nezodpovedajú zisteným skutočnostiam v danom konaní. Svojím návrhom sa domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletým dieťaťom. Súd v rozsudku konštatuje, že návrhom sa domáhala zmeny úpravy styku, ktorý bol určený rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 12P/297/2012, čo nie je pravdivé, nakoľko uvedeným rozsudkom bola schválená rodičovská dohoda, ku ktorej bola aj napriek právnenému zastupovaniu určitým spôsobom zo strany otca zmanipulovaná, a preto s takouto veľmi nevhodnou úpravou styku otca s maloletou súhlasila. Stále mala na zreteli, aby jej otec mohol využívať svoje rodičovské práva s tým, že si myslí, že podcenila to, či je to v záujme maloletého dieťaťa stretávať sa s otcom v uvedenom rozsahu. Po uzatvorení tejto dohody sa snažila s otcom komunikovať a dodržiavať dohodu, avšak otec dieťaťa konal svojvoľne, o dieťa sa nestaral, a preto už po pár týždňoch podala návrh na zmenu úpravy styku. Tento jej postup dokresľuje celú situáciu, teda, že do predmetnej dohody bola zmanipulovaná s tým, že v záujme maloletého dieťaťa táto dohoda uzatvorená nebola. V záujme maloletého dieťaťa nie je ani zmena tohto rozhodnutia v napadnutom rozsudku, pretože súd upravil stretávanie sa s maloletou M. s otcom vo veľmi širokom rozsahu, ktorá úprava nezodpovedá vykonanému dokazovaniu a je nad rámec konania s tým, že takúto širšiu úpravu styku uplatnil otec prostredníctvom právnej zástupkyne až na pojednávaní vo svojom záverečnom návrhu tým, pričom k tejto otázke sa už nemohla vyjadriť, zaujať k nej stanovisko, a preto postupom súdu, ktorý rozhodoval aj o takto rozšírenom návrhu otca, jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Súd rozsah úpravy prezentovaný v napadnutom rozsudku odôvodnil tým, že jej návrh je síce dôvodný, ale významnejšou skutočnosťou je konfliktnosť vzťahov medzi rodičmi, čo má vplyv aj na správanie dieťaťa, ktoré i v nízkom veku je veľmi vnímavé na pocity a nálady rodičov, s dôrazom na skutočnosť, že dieťa má právo na udržovanie pravidelného rovnocenného styku s oboma rodičmi a že záujem otca o budovanie pevného citového vzťahu k dieťaťu nemožno považovať za negatívum a je v záujme dieťaťa, nakoľko len osobným kontaktom sa môže rodič aktívne podieľať na výchovnom

pôsobení na dieťa. Súd tiež poukázal na vzťah otca k maloletej, ktorý vyhodnotil z fotodokumentácie, z ktorej usúdil, že dieťa sa v spoločnosti otca cíti dobre a otec mu vytvára čo najatraktívnejšie podmienky a tiež uviedol, že významnou skutočnosťou je to, že otec dieťaťa v záujme stretnutia s maloletou musí prekonať vzdialenosť 70 kilometrov. Pokiaľ súd pri odôvodnení rozhodnutia argumentoval s uvedenými skutkovými zisteniami, jeho závery namieta, nakoľko vychádzajú z neobjektívneho posúdenia celej situácie a nemajú základ v materiálnych zisteniach. Pokiaľ je zásadným dôkazom, o ktorý súd oprel svoje rozhodnutie, ochota otca prekonať vzdialenosť 70 kilometrov a predloženie fotodokumentácie, takýto dôkaz vie predložiť aj ona, avšak v konaní sa jej zdalo nevhodné takéto dôkazy predkladať, nakoľko ich nepovažovala za také, ktoré môžu ovplyvniť rozhodovanie súdu. K odvolaniu predložila 2 CD nosiče, na ktorých sa nachádza video, kde je zaznamenané stretávanie sa otca s dieťaťom a fotodokumentáciu. Podľa jej názoru jedným z najpodstatnejších dôkazov, na základe ktorých mal súd vec vyhodnotiť, je znalecký posudok znalkyne PhDr. Q. R. a jej následná výpoveď na pojednávaní. Zo záverov znaleckého posudku, ako aj z jej výsluchu, vyplýva, že pre dieťa tak útleho veku nie je vhodná nočná fáza bez matky, že upravený styk je, vzhľadom na vek dieťaťa absolútne nevyhovujúci, pričom od jedného roka sa dieťa socializuje a v tomto období by malo byť predovšetkým so svojou matkou, zobúdzajú sa pri matke a malo by sa rešpektovať pretrvávajúce ukotvenie pri matke. Podľa jej názoru, úprava styku nie je v záujme maloletého dieťaťa s poukazom na jeho vývoj, na jeho uvedomovanie si základného rodinného zázemia. Dohoda, ktorú s otcom uzatvorila v roku 2012, odzrkadľovala jej postoj, aby dieťa bolo s otcom čo najviac, avšak vzhľadom k chovaniu otca zistila, že to nie je v záujme maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní súdu o zmene úpravy styku je potrebné vychádzať z individuality každého jedného dieťaťa, pričom práve to, čo spôsobila dieťaťu uzatvorením rodičovskej dohody v roku 2012 sa začína prejavovať toho času nielen v správaní dieťaťa, ale aj v jeho somatických prejavoch, čoho dôkazom je zdravotný stav maloletej počas leta roku 2013, kedy bolo viac choré ako zdravé. Túto situáciu otec maloletého dieťaťa absolútne nevyhodnocuje, hľadá len na svoj zámer a súd sa k zámeru otca priklonil bez toho, aby hľadal, či takéto stretávanie je v záujme maloletého dieťaťa a aby jej riadne zdôvodnil, v čom vidí dôvody pre takýto široký rozsah úpravy stretávania s maloletým dieťaťom a prečo je takéto stretávanie vhodné pre dieťa. Súd rozhodol nad rámec aj o návrhu otca, ku ktorému sa nemala možnosť vyjadriť, o pravidelnom informovaní otca o zdravotnom stave dieťaťa, o jeho aktivitách a priebežného podávania správ otcovi o aktuálnych mimoriadnych podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa. Takáto povinnosť je nevykonateľná, nakoľko nie je zadefinovaná, čo sa považuje za aktivity, o ktorých je potrebné informovať otca, čo sa chápe za priebežné správy o aktuálnych mimoriadnych podstatných veciach dieťaťa, pričom ani z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, čo tým mal súd na mysli. Vo vzťahu k nej je to diskriminačné, nakoľko, keď je dieťa v starostlivosti otca, takáto povinnosť mu uložená nebola. Z uvedených dôvodov navrhla rozsudok súdu 1. stupňa zrušiť.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že rozsudok súdu 1. stupňa považuje za spravodlivý a za vecne správny, preto ho navrhuje potvrdiť. Výroky o údajnom zmanipulovaní matky zo strany otca pri uzavretí rodičovskej dohody sú zmatečné, zavádzajúce a nepravdivé. Matka mala v skoršom konaní o úprave rodičovských práv a povinností voči maloletej zabezpečené kvalifikované právne zastúpenie a pojednávania, na ktorom bolo vyhlásené rozhodnutie, sa osobne zúčastnila, teda mala dostatočný priestor na vznesenie svojich obáv a námietok ohľadne správnosti rodičovskej dohody. Pokiaľ matka zistila pochybnosti hneď po uzatvorenej dohode, mohla podať odvolanie, čo neurobila. V súvislosti s vyjadrením matky, že otec sa o dieťa nestará, poznamenal, že ak zohľadníme otcovu neúnavnú snahu a trvajúci záujem o stretávanie sa s maloletou, jeho opakované námietky, návrhy, ako aj fotodokumentáciu, toto matkou vykonštruované obvinenie mu príde paradoxné. Zanedbanie starostlivosti zo strany otca v konaní, ani mimo neho, nikdy nebolo, či už znalkyňou, lekármi alebo matkou konštatované a preukázané. V znaleckom posudku je tiež uvedené, že otec má predpoklady na zvládnutie výchovy dieťaťa. Uvedené nasvedčuje, že obvinenia matky sú výslovne účelové a ničím nepodložené fikcie. Zdôraznil, že matka po vyhlásení skoršieho rozsudku otcovi neumožňovala riadny a plnohodnotný styk s maloletou a dieťa mu vydávala len vtedy, keď to ona považovala za dôvodné. Tento stav pretrváva prakticky až do dnešného dňa a matka až na krátke prechodné obdobia v trvaní pár mesiacov neumožňuje otcovi riadne a pravidelné stretávanie sa s maloletou tak, ako jej to určuje skoršie právoplatné súdne rozhodnutie. Keďže matka si svoje povinnosti, uložené právoplatným súdnym rozhodnutím, neplnila, otec bol nútený domáhať sa styku so svojím dieťaťom formou podania trestných oznámení, návrhu na výkon rozhodnutia, ktoré však nepriniesli očakávaný výsledok. Konanie matky, ktorým sústavne marí stretávanie sa otca s maloletým dieťaťom, považuje za bezdôvodné a zámerné, ktoré naplňa skutkovú podstatu ustanovenia § 25 ods. 4 Zákona o rodine. Žiadal preto, aby odvolací

súd pri svojom rozhodovaní ani uvedenú skutočnosť neopomenul a prihliadol na záujem dieťaťa, ktoré má právo na pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny styk s obidvoma rodičmi. Kontakt rodičov s ich maloletými deťmi je významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, preto musí súd dbať o to, aby poskytol spoľahlivý právny rámec pre zachovanie kontaktu medzi rodičom, ktorému nie je dieťa zverené a dieťaťom. So stanoviskom matky, v zmysle ktorého súd pri rozhodovaní prekročil návrhy účastníkov nesúhlasí a to z dôvodu, že konanie o úprave styku voči maloletej je súdnym konaním podľa ustanovenia § 81 ods. 1 OSP, v ktorom súd nie je viazaný návrhmi účastníkov a má dovolené, aby ich návrhy prekročil. Okrem toho otec od začiatku konania presadzoval široký styk vo vzťahu k maloletej. Okrem toho na pojednávaní, na ktorom upravil rozsah ním navrhovaného styku sa osobne zúčastnila matka, ako aj jej právna zástupkyňa, teda pokiaľ mali k úprave styku navrhnutom otcom na pojednávaní určité výhrady, mohli ich predniesť priamo na tomto pojednávaní alebo zaslať písomne až do času vyhlásenia napadnutého rozsudku. Keďže toto právo nevyužili, nemôžu namietať, že im bola postupom súdu odňatá možnosť riadne konať pred súdom. Rovnaký názor zastáva aj vo vzťahu výroku rozhodnutia o povinnosti matky podávať otcovi pravidelné informácie o maloletom dieťati. Má za to, že súd správne vyhodnotil i tú skutočnosť, že otec v prípade maloletej M. nie je cudzím človekom a ani prostredie u otca nie je cudzie. K znaleckému posudku uviedol, že ide o jeden, avšak nie jediný z možných dôkazov v súdnom konaní, pričom súd zobral do úvahy aj skutočnosti uvedené znalkyňou a to hlavne primárnu väzbu dieťaťa na matku. E. o tom i napadnuté rozhodnutie, ktoré rešpektovalo najpodstatnejšiu požiadavku znalkyne, aby sa väčšinu roka dieťa budilo vedľa svojej matky. O. v priebehu konania vzniesol voči obsahu znaleckého posudku opakovane námietky a žiadal, aby bol vypracovaný kontrolný znalecký posudok. Znaleckému posudku vytýkal, že znalkyňa k svojim zisteniam dospela na základe jediného pohovoru s rodičmi maloletej, bez vyšetrenia dieťaťa, že nezohľadňuje individualitu dieťaťa, pričom prejavy dieťaťa, ako uviedla aj samotná znalkyňa, zachytila výlučne zo správania sa matky. Otec mal za to, že všetky tieto ním namiatané skutočnosti vzbudzujú vážne pochybnosti o správnosti a objektívnosti predmetného dôkazu. Súd návrhu otca na aktualizáciu znaleckého posudku nevyhovel. Napriek tomu otec odvolanie z tohto dôvodu nepodal a to len výlučne preto, lebo súd pri rozhodovaní objektívne vyhodnotil znalecké dokazovanie, ako jeden z možných, a nie ako jediný a výlučný dôkaz a pridriavajúc sa tejto zásady v konečnom dôsledku správne ustálil skutkový stav. Pokiaľ by odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je správne a treba ho zrušiť, či zmeniť, bude nevyhnutné, aby sa s otázkou znaleckého dokazovania dôsledne vysporiadal. Má za to, že pre zdravý psychický vývoj dieťaťa je potrebná blízkosť, spoločnosť otca, ktorú dokáže zabezpečiť len dostatočne široký styk, na ktorý je maloletá zvyknutá. Otec v jej živote reprezentuje dôležitý mužský prvok, vzor, má s dieťaťom vybudovaný pekný vzťah, maloletá na ňom veľmi lipne, keď je uňho, je odviazaná, veselá a šťastná a pobyt jej prospieva. Matkou navrhovaná úprava styku v dvojtýždňových intervaloch by viedla iba k narušeniu a deštrukcii vzájomných vzťahov s dieťaťom a vytesneniu otca zo života maloletej, čo je neprijateľné.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 1 OSP) a vychádzajúc z obsahu spisu, odvolania matky, vyjadrenia otca, výsluchu účastníkov na odvolacom pojednávaní a po doplnení dokazovania správou kolízneho opatrovníka dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, avšak vzhľadom k tomu, že maloletá Lea od septembra XXXX nastúpi do materskej školy, je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O. zmeniť.

Matka maloletej M. sa podaným návrhom domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletou z dôvodu, že doterajšia úprava styku otca s maloletou je problematická, otec nedodržiava čas, vymedzený na styk s maloletou, takýmto nedodržiavaním času vymedzeného na styk je narúšaný spánkový režim maloletej a otec sa o maloletú nedokáže vhodne postarať. Keďže súdom upravený styk sa neosvedčil a nie je v záujme maloletej, žiadala úpravu styku zmeniť tak, že otec by sa s maloletou dcérou stretával každú sobotu v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod. a počas vianočných sviatkov dňa 26. 12. od 9.00 hod. do 18.00 hod.

Podľa § 36 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. (ďalej len Zákon o rodine) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí,

ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 154 ods. 1 OSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 12P/197/2012 zo dňa 11. 12. 2012 bola schválená rodičovská dohoda o úprave rodičovských práv a povinností voči maloletému dieťaťu, v zmysle ktorej bolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné vo výške 300 eur mesačne a bol upravený styk otca s mal. dieťaťom a to každý párny týždeň od pondelka od 10.00 hod. do utorka do 10.00 hod., od piatku od 10.00 hod. do soboty do 10.00 hod. a každý nepárny týždeň od utorka od 10.00 hod. do stredy do 10.00 hod. a od soboty od 10.00 hod. do nedele do 10.00 hod. V čase rozhodovania bolo dieťa štvormesačné a už v tom čase realizovali rodičia styk s dieťaťom tak, že prespávalo u otca.

Odvolací súd, vychádzajúc z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa a doplnenia dokazovania na odvolacom pojednávaní a to jednak výsluchom účastníkov konania, ako aj oboznámením sa so správou kolízneho opatrovníka o zhodnotení realizácie styku otca s maloletým dieťaťom v rámci odvolacieho konania s prespaním na dve noci u otca, hodnotiac všetky dôkazy jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, vychádzajúc zo stavu v čase vyhlásenia rozhodnutia, dospel k záveru, že dôvody uvádzané matkou v návrhu na zmenu úpravy styku v konaní neboli preukázané. Zo znaleckého posudku PhDr. Q. R. vyplýva, že tak matka, ako aj otec majú predpoklady pre výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa. Uviedla tiež, že matka je pre dieťa primárnou väzbou od narodenia a je preň zdrojom bezpečia, ochrany a výživy, čo je podmienkou pre prežitie dieťaťa. Do 3 rokov je pre dieťa najvýraznejšou citovou oporou. Úlohou otca je chrániť a podporovať primárnu väzbu medzi matkou a dieťaťom, väzba s otcom je sekundárna, dôležitá a pomáha formovať osobnosť dieťaťa. Starostliví a milujúci rodičia nekalkulujú s výmenou alebo súperení vo svojich rolách alebo putách. Konajú v záujme dieťaťa, aby malo jeden domov, jednu mamu, jedného otca, jedno celistvé ja a jeden svet. V danom prípade sú vzťahy medzi rodičmi narušené, konfrontačné, nedokážu spolu komunikovať bez výčitiek a nevraživých emócií, pričom ak je dieťa svedkom ich konfrontačných stretnutí, nepriaznivo to vplýva najmä na jeho citový vývoj, následkom čoho sa stáva úzkostné. Styk otca s maloletou M. tak, ako bol doteraz realizovaný, je absolútne nevhodný, pretože striedanie prostredia dieťaťa v tak častých intervaloch je pre dieťa emočne náročné. Odvolací súd v snahe napomôcť rodičom pri ich vzájomnej komunikácii s cieľom dospieť medzi nimi k prípadnej dohode ohľadom styku v rámci odvolacieho konania odvolacie pojednávanie odročil za účelom dať rodičom priestor na vyskúšanie si styku maloletej s otcom v iných časových intervaloch s prespaním u otca na dve noci a vzhľadom k tomu, aby objektivizoval zhodnotenie priebehu styku takýmto spôsobom, kolízny opatrovník sa zúčastnil návratu maloletej do domácnosti matky po zrealizovanom styku s otcom, ako aj styku otca s maloletou a následne o tom podal odvolaciemu súdu správu. Z tejto správy vyplýva, že v čase styku s otcom otec s maloletým dieťaťom aktívne komunikovali,

maloleté dieťa sa k otcovi túlilo, javilo sa ako bystré a pokojné dieťa. Otec má s malolekým dieťaťom vytvorené hlboké citové väzby, maloletá je na otca emočne naviazaná a v jeho domácnosti sa cíti bezpečne a toto prostredie dobre pozná. Výchovné prostredie otca je stabilné a vhodné pre výchovu maloletého dieťaťa. Vzťah otca a maloletého dieťaťa je pozitívny a citovo bohatý. Maloletá sa pri otcovi cíti bezpečne. Po návrate maloletej po styku s otcom do domácnosti matky kolízny opatrovník zotrval v domácnosti matky asi pol hodinu, pričom zistil, že maloleté dieťa sa s matkou zvíťalo, dalo jej pusu a bežalo hore schodmi. Odovzdávanie maloletého dieťaťa prebehlo bezproblémovo, maloleté dieťa sa vrátilo od otca k matke pokojne. Maloletá následne s radosťou ukazovala svoje hračky, bola veselá, hravá, komunikatívna a nejavila známky napätia a úzkosti. Maloleté dieťa má s matkou vytvorené hlboké citové väzby, v prítomnosti matky má pocit bezpečia a istoty. Maloletá bola kľudná, veselá a na zmenu prostredia reagovala dobre. To, že styk otca s malolekým dieťaťom v rámci odvolacieho konania oba razy prebehol bez problémov, potvrdili obaja rodičia na odvolacom pojednávaní, no napriek tomu medzi nimi k dohode o úprave styku nedošlo. Odvolací súd, vychádzajúc z uvedených dôkazov, dospel k záveru, že vzhľadom k už uvedeným skutočnostiam, veku maloletej, skutočnosti, že maloletá M. od septembra 2015 začne navštevovať materskú školu, vzhľadom k tomu, ako široko bol súdom upravený styk doposiaľ, a hlavne, vzhľadom na reakcie maloletej po realizácii posledných uskutočnených stykov otca s maloletou, považoval za primerané upraviť styk otca s maloletou M. v takom rozsahu, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou M. každý párny týždeň od piatku od 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a každý nepárny týždeň v stredu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a to v období do 31. 08. 2015, teda do času, kedy maloletá nezačne navštevovať materskú školu. Počnúc od 01. 09. 2015, teda od jej nástupu do materskej školy, je otec oprávnený stykať sa s maloletou každý párny týždeň od piatku od 15.30 hod. do nedele do 17.00 hod. a každý nepárny týždeň od stredy od 15.30 hod. do štvrtku do 09.00 hod. a v čase letných prázdnin každého roka tretí júlový týždeň od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a tretí augustový týždeň od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a v čase vianočných sviatkov každého roka od 25. 12. od 12.00 hod. do 26. 12. do 18.00 hod. Okrem osobitnej úpravy počas letných prázdnin v tomto časovom období platí aj bežná úprava styku počas roka. Pri takejto úprave styku otca s maloletou odvolací súd prihliadol na návrh účastníkov, aby do úpravy styku otca s maloletou bolo zahrnuté už aj to, že od septembra 2015 bude navštevovať materskú školu. Prihliadol tiež na to, že doposiaľ mal otec s maloletou upravený styk široko, pričom v jeho starostlivosti o maloletú neboli zistené žiadne nedostatky, otec má predpoklady pre výchovu a starostlivosť o maloletú, pričom tvrdenia matky, uvádzané v návrhu v čase rozhodovania odvolacieho súdu, neboli preukázané a pre rozhodnutie je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. Pre zúženie rozsahu styku, teda, aby sa otec stretával s maloletou len každý druhý týždeň, odvolací súd nevidel dôvody, pričom pri rozhodovaní zohľadnil tiež vyjadrenie znalkyne, že časté striedanie pobytu v domácnostiach rodičov pre maloleté dieťa nie je vhodné. Ohľadom letných prázdnin odvolací súd dodáva, že pokiaľ sa, počnúc právoplatnosťou rozsudku, začne úprava styku realizovať podľa rozhodnutia súdu, odvolací súd nevidel dôvody, prečo by styk maloletej s otcom počas letných prázdnin nemal prebehnúť bez problémov, keď maloletá M. sa s otcom cíti bezpečne a jej vzťah k otcovi je pozitívny. Takto stanovený rozsah úpravy styku otca s dcérou odvolací súd považoval za primeraný veku dieťaťa, pričom umožňuje otcovi podieľať na výchove svojho maloletého dieťaťa a na rozvoji jeho osobnosti, je dostatočný na upevňovanie ich vzájomných citových väzieb a v prvom rade je v záujme maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti odvolací súd apeluje na oboch rodičov, aby sa snažili na veciach týkajúcich sa maloletej M. dohodnúť, snažili sa o lepšiu vzájomnú komunikáciu a aby nesúperili vo svojich rolách, ale spoločne konali v prospech maloletej M., pretože práve takýmto spôsobom môžu ich maloletej dcére pomôcť. Ústretovosť oboch rodičov pri realizácii styku počas odvolacieho konania sa prejavila tým, že ich dcéra odovzdávanie medzi rodičmi, pobyt u jedného rodiča a návrat k druhému z rodičov zvládla bezproblémovo.

Čo sa týka rodičmi navrhovanej úpravy styku tak, aby v čase, keď už maloletá bude navštevovať materskú školu, prebiehalo prevzatie dieťaťa a jeho odovzdanie v materskej škole, odvolací súd uvádza, že styk otca takýmto spôsobom neupravil, pretože mal za to, že v budúcnosti môže dôjsť aj k situáciám, kedy v určené dni maloletá v škôlke nebude a vzhľadom k problémovej komunikácii medzi rodičmi by takáto úprava mohla byť problematická. K náhradným termínom, navrhovaným právnu zástupkyňou otca, odvolací súd dodáva, že odvolací súd ich neupravil z dôvodu, že v prípade, ak sa styk neuskutoční z vážneho akceptovateľného dôvodu, napr. ochorenie dieťaťa, je otec povinný takúto situáciu akceptovať a v prípade bezdôvodného zmarenia styku môže podať návrh na výkon rozhodnutia. Vzhľadom k pomerne širokej úprave styku by náhradné termíny mohli spôsobiť, že by v nasledujúcom období maloletá M. trávila väčšinu času iba s otcom.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá o to, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a právo toho rodiča, ktorému nebude mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o mal. dieťati. Rodič, ktorému nebolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti môže sa práva na pravidelné informovanie sa o mal. dieťati domáhať na súde.

Právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom vyplýva najmä z článku 7 Dohovoru o právach dieťaťa. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, má právo na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Tohto práva sa môže domáhať aj návrhom na súde, keďže zo strany rodiča, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, z tohto práva vyplýva povinnosť pravidelne informovať druhého rodiča o maloletom dieťati. Keďže konanie týkajúce sa maloletých detí je konaním, ktoré je možné začať aj bez návrhu (§ 81 ods. 1 OSP), súd prvého stupňa správne po zistení, že komunikácia rodičov maloletej M. je problémová, uložil matke povinnosť, aby otca pravidelne informovala o zdravotnom stave maloletého dieťaťa, o jeho aktivitách a priebežne mu podávala správy o aktuálnych mimoriadnych podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, pričom výrok súdu je dostatočne určitý a vykonateľný. Forma, ktorou je rodič povinný tak urobiť, nie je zákonom ustanovená. V danom prípade, keďže súd neurčil konkrétnu formu, ktorou má matka otca informovať, môže tak urobiť akýmkoľvek spôsobom.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. a) OSP, a keďže ide o konanie, ktoré mohlo začať i bez návrhu, odvolací súd o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Keďže pri vyhlásení rozsudku na odvolacom pojednávaní došlo k zrejmej nesprávnosti, keď odvolací súd pri vyhlásení uviedol, že rozhodoval o trovách odvolacieho konania, pričom už pri odôvodnení správne uviedol, že rozhodoval o celých trovách (vrátane odvolacích), pretože odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, odvolací súd túto zrejmu nesprávnosť pri písomnom vyhotovení rozsudku postupom podľa § 164 OSP opravil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.